

VERKENNING

Belijdenis en doop

E.A. de Visser-Oostdijk

Ze was eerst lid geweest bij een andere kerk. Daar was ze als kind ook gedoopt. Nu was ze verhuisd en kwam ze terecht in de wijk waar ons kerkgebouw staat, in Soshanguve.

Ze vond het wel wat vreemd dat ze eerst een paar maanden catechisatie moest volgen, voordat ze lid 'in volle rechten' genoemd kon worden. Ze wist toch al wel genoeg? Ze had toch al belijdenis van haar geloof gedaan in die andere kerk? Waarom dan nog zo'n cursus? Maar goed, ze deed het dan toch maar. Ze kwam wekelijks trouw naar de lessen. En eerlijk gezegd, ging het steeds beter met haar. Ze leerde zo verschrikkelijk veel, dat ze het idee kreeg dat ze voor die tijd niks geweten had. Onderwijs in de gereformeerde leer, ook op het zendingsveld, verrijkt mensen enorm!

Toen waren de maanden van de catechisatie voorbij. Hoe moest haar toelating gehanteerd worden? Moest gewoon haar naam afgelezen worden met de vermelding 'onder opzicht en tucht van de kerkenraad gesteld'? Misschien met de toevoeging: met *blijdschap* onder de tucht gesteld?

Nog steeds vind ik het een prachtige oplossing: ze deed wéér belijdenis van haar geloof. Te midden van deze gemeente. Sindsdien gaat het gewoon met elk nieuw lid zo: ze doen wéér belijdenis, als ze toegelaten worden tot de gemeente.

Antwoorden

Nee, overdopen is volstrekt iets anders. Als je denkt aan overdopen, denk je aan het herhalen van Gods zekere belofte. Overdopen houdt in dat je Gods eerste belofte, die Hij aan je gaf toen je nog onnozel was, niet zo belangrijk vindt.

Misschien moet je het wel scherper stellen: daar geloof je niets van.

Persoonlijk vind ik dat een zonde tegen Gods oneindige goedheid. Hij koos je, om uit de duisternis te kunnen komen tot de wereld van het licht. Zelfs voor je zelf kon denken of kritische vragen kon stellen. Is dat niet fantastisch! Je gaat toch niet nog eens die handeling uitvoeren, die gepast was op het moment dat jij nog niks besepte? Dan snap je niet hoe waar Gods woorden zijn.

Maar toch kan ik me heel goed voorstellen dat je als mens wel behoefte hebt om antwoord te geven, publiek. Het antwoord van het geloof, dat God zelf door zijn beloften aan je ontlokt en van je wil horen. Het komt immers van de Here, als jij begint door te krijgen dat Hij echt je Vader wil zijn. Als je begint te geloven dat de Here ook echt iets moois van *jou* wil maken. Als je begint te beseffen dat zijn liefde voor ons op Golgota zo ongelooflijk duidelijk wordt. Als je met heel je hart wilt zingen: Heer, wat bent U groot! Dan wil je toch niets liever dan dat iedereen dat hoort en mee gaat doen?

Ja zeker, we zingen natuurlijk samen in de erediensten. Daarin voel je dat je mee mag bouwen aan die troon voor Hem (Ps. 22 vers 4). Maar als je na een dwaling of zonde weer tot inzicht gekomen bent, dan wil je ook publiek belijden dat Hij het is Die je getrokken heeft tot het leven. Twee keer belijdenis doen voor God en zijn heilige gemeente, ik denk dat dat wel mogelijk is.

Het lijkt me zelfs heel goed om elke keer opnieuw trouw aan de Here te beloven. Wij hebben dat als feilbare mensen ook nodig. Lees maar zondag 37 uit de Heidelbergse Catechismus, die zondag over de eed. Die getuigt van realiteitszin. Onze beloften zijn soms zo gebonden aan een bepaalde gemoedstoestand.

Voor een tweede keer de doop ondergaan, nee. Daarin gaat het om Gods trouw, waaraan je twijfelde, maar die er al die tijd toch was.

Verbondsvernieuwingen

Het is eigenlijk nogal interessant dat er in de Bijbel op verschillende plaatsen geschreven wordt over verbondsvernieuwing. Er zijn duidelijk momenten geweest in de geschiedenis, waarop het volk zich geheel of gedeeltelijk opnieuw aan de HERE toewijdde. Bekinging dus. Ik noem Jozua 24:16, waar het volk begint in te zien dat ze ongehoorzaam zijn. Ze zeggen gezamenlijk dat ze de HERE graag willen dienen, omdat Hij hen heeft verlost.

Verder Richteren 2, de geschiedenis van de Engel van de HERE in Bochim. Ook hier wordt eerst een scherpe voorstelling van de realiteit gegeven. Het is verschrikkelijk wat het volk de HERE aandoet; het zal echt verkeerd met hen aflopen. Opeens heeft het volk door wat ze doen, en: het volk huilt. Ze dienen vervolgens de HERE weer tot het einde van Jozua's leven.

En als laatste voorbeeld de indrukwekkende gebeurtenis die beschreven is in Nehemia 9. Dit hele hoofdstuk is zo de moeite van het inprenten waard. Heel leerzaam is het hoe de mensen beginnen om de HERE te prijzen en dan ook zijn hand in hun geschiedenis kunnen zien. Ik denk dat dit vaak zo samengaat:

1. Je begint de realiteit van je zondige aard en je daden in te zien.
2. Je komt tot lofprijzing en daarin begin je te zien Wie de HERE was en is.

Persoonlijke belijdenissen

Je kunt je op grond van wat je ontdekt, echt voorstellen dat er meerdere keren belijdenis wordt afgelegd. Hetzij door een individuele broeder of zuster, hetzij door een groepje tegelijk. Is het misschien iets voor op gemeentevergaderingen? Misschien komt het op een bijbelstudieavond wel eens voor dat iemand het waagt om iets te vertellen over zijn persoonlijke ervaring met Gods goedheid in zijn leven. Daar moeten we niet achteloos aan voorbijgaan, maar een belangrijke betekenis aan geven.

Wie zijn eigen hart kent, weet hoe gemakkelijk je bij de Here vandaan kunt leven, al ziet niemand dat. Je uiterlijke gedrag zegt niets. Maar het kan gebeuren dat je wekenlang niet echt kunt bidden. Omdat je opstandig bent. Bijvoorbeeld over de weg die de Here met je gaat. Dingen die in je leven gebeuren waarmee je echt niet uit de voeten kunt. Je schaamt je dan tegenover de Here, want Hij is er toch steeds. Je weet dat zijn beloften voor jou blijven gelden, want je bent gedoopt. En toch...

Als je dan door zo'n zware periode heen bent, zou je dan hierover niet mogen praten, publiek, onder je geloofsgenoten? Je kunt juist daardoor tot een zegen zijn voor je medebroeders en -zusters. Want iedereen heeft z'n strijd en de Here helpt iedereen erdoor. Dat is immers voor je gebeden, toen je gedoopt werd? Laat er maar gerust veel ruimte zijn om de Here op die manier te prijzen in de gemeente. Geloven verandert en vormt je leven. Als je gedoopt bent, loop je onder Gods ogen, met je vragen en vreugden. Dat betekent je doop, je hele leven door.

Het geven van antwoord op je doop blijft een levenslange zaak waarbij je blij kunt zijn dat er getuigen zijn. Om elkaar te ondersteunen en niet tot vervlakking te komen. Je mag elkaar helpen om Gods genade te laten meefunctioneren in je persoonlijke, maar ook in het kerkelijk leven. Samen dingen doen en levend houden, om de Here te kunnen prijzen.

Overdopen? Nee. Gods beloften duren eeuwig.

Geloofsbelijdenis herhalen? Ja zeker, onze woorden zijn tijdelijk en misschien is het wel heel goed voor ons geestelijk leven, als we elkaar van tijd tot tijd zeer ernstige vragen stellen.

Er valt te praten over de manier waarop we in de gemeente van de Here Jezus werken aan voortdurende verbondsvernieuwing. Misschien moeten we wel veel en veel ernstiger ons gezamenlijk voorbereiden op onze avondmaalsvieringen.

Sacrament

Het avondmaal en de doop noemen we sacramenten. Het valt me bij mezelf wel eens op hoe dat woord 'sacrament' vervlakt. Het is voor mij zo'n bekend begrip geworden, dat ik niet eens meer beseft wat het betekent. Het is niet zomaar een naam, zodat we weten waarover het gaat, zoals we de naam 'boom' hebben voor een categorie van verschijnselen in de natuur. Het woord sacrament heeft te maken met een geheiligde, of heiligende handeling. Doordat we die handeling uitvoeren, proberen we vorm te geven aan de toewijding die we als mensen verschuldigd zijn aan onze eeuwige God. Doordat we al jaren vertrouwd zijn met deze gebruiken, vergeten we zelfs wel te zeggen dat het gaat om het HEILIGE avondmaal en over de HEILIGE doop. Ik vond het zelfs wel eens te plechtstatig, als een dominee er zo over sprak als hij de doop ging bedienen. Maar het woord 'heilig' hoort er echt helemaal bij. Dan blijf je op de hoogte van wat de HERE daarin geeft. Daarom is het ook zo ernstig dat je als kind al gedoopt mocht worden. Gods belofte aan een afhankelijk mens komen daarin zo prachtig uit.

We noemen (het uitspreken van) een geloofsbelijdenis geen sacrament. Het is er ook niet mee te vergelijken. We kunnen echter wel heel zorgvuldig omgaan met het hanteren van onze doop in onze persoonlijke eredienst aan de Here. Als we onze doop geloven, echt geloven, dan zal dat in ons samenleven een heilzame werking hebben.